

Document de ședință

B9-0145/2024

26.2.2024

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la situația critică din Cuba
(2024/2584(RSP))

Manu Pineda, Sandra Pereira, Leila Chaibi
în numele Grupului The Left

**Rezoluția Parlamentului European referitoare la situația critică din Cuba
(2024/2584(RSP))**

Parlamentul European,

- având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948 și alte tratate și instrumente internaționale în domeniul drepturilor omului,
- având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 1966, în special articolul 1,
- având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966,
- având în vedere Principiile directoare ale ONU din 2011 privind activitatea comercială și drepturile omului,
- având în vedere principiile stabilite în Carta ONU,
- având în vedere rezoluția Adunării Generale a ONU din 2 noiembrie 2023 intitulată „Necesitatea de a pune capăt embargoului economic, comercial și financiar impus de Statele Unite ale Americii împotriva Cubei”,
- având în vedere așa-numita doctrină Monroe a Statelor Unite, care rămâne nucleul diplomației americane pe continentul american și justifică expansionismul și ingerința acesteia,
- având în vedere Acordul de dialog politic și de cooperare dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Cuba, pe de altă parte¹ (denumit în continuare „Acordul de dialog politic și de cooperare UE-Cuba”),
- având în vedere declarațiile de presă comune ale Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, și ale ministrului-adjunct cubanez al afacerilor externe, Anayansi Rodríguez Camejo, după Consiliul mixt UE-Cuba din 26 mai 2023,
- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Cuba, în special cea din 15 noiembrie 2018 referitoare la situația drepturilor omului în Cuba², cea din 28 noiembrie 2019 referitoare la Cuba, cazul lui José Daniel Ferrer³, cea din 10 iunie 2021 referitoare la drepturile omului și situația politică din Cuba⁴, cea din 16 septembrie 2021 referitoare la represiunea guvernamentală împotriva protestelor și a cetățenilor în Cuba⁵ și cea din 16 decembrie 2021 referitoare la situația din Cuba, și anume cazul lui José Daniel

¹ JO L 337 I, 13.12.2016, p. 3.

² JO C 363, 28.10.2020, p. 70.

³ JO C 232, 16.6.2021, p. 17.

⁴ JO C 67, 8.2.2022, p. 113.

⁵ JO C 117, 11.3.2022, p. 104.

Ferrer, al „Doamnei în Alb” Aymara Nieto, al lui Maykel Castillo, al lui Luis Robles, al lui Félix Navarro, al lui Luis Manuel Otero, al reverendului Lorenzo Rosales Fajardo, al lui Andy Dunier García și al lui Yunion García Aguilera⁶,

- având în vedere poziția sa din 5 iulie 2017 referitoare la proiectul de decizie a Consiliului privind încheierea, în numele Uniunii, a Acordului de dialog politic și de cooperare dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Cuba, pe de altă parte⁷,
- având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât blocada economică, comercială și financiară a SUA împotriva Cubei constituie o încălcare a drepturilor fundamentale ale poporului cubanez și un act de război economic care împiedică dezvoltarea poporului cubanez și realizarea deplină a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU (ODD);
- B. întrucât blocada SUA împotriva Cubei durează din februarie 1962; întrucât această blocadă este justificată de administrația SUA ca fiind „singura modalitate previzibilă de a reduce sprijinul intern, prin deziluzionare și descurajare cauzate de nemulțumire și dificultăți economice [...] Orice mijloace de slăbire a vieții economice a Cubei trebuie utilizate rapid [...]: să se refuze acordarea de credite și ajutoare Cubei pentru a reduce salariile reale și monetare, cu scopul de a provoca foamete, disperare și răsturnarea guvernului”; întrucât, ca atare, aceasta poate fi considerată o crimă împotriva umanității;
- C. întrucât consecințele blocadei economice, comerciale și financiare a SUA s-au înrăutățit grav, inclusiv în timpul luptei Cubei împotriva pandemiei de COVID-19; întrucât blocada a fost consolidată, în special de la începutul pandemiei, de către fostul președinte al SUA, Donald Trump, care a adăugat 243 de măsuri coercitive suplimentare împotriva Cubei, în special suspendarea serviciilor Western Union în întreaga țară, făcând aproape imposibilă trimiterea de monedă străină de către rudele din străinătate și împiedicând accesul țării la medicamente și echipamente medicale vitale; întrucât aceste măsuri au fost menținute de administrația Biden și, numai în perioada 1 martie 2022-28 februarie 2023, au provocat daune economiei cubaneze estimate la 4,867 miliarde USD;
- D. întrucât Legea Helms-Burton impusă de SUA și, în special, reactivarea titlurilor III și IV din aceasta încalcă mai multe principii ale dreptului internațional și normele sistemului comercial multilateral;
- E. întrucât aplicarea extraterritorială a blocadei SUA contravine suveranității altor țări, inclusiv a statelor membre; întrucât această blocadă a condus la amenzi uriașe în valoare de 11 miliarde USD pentru 38 de bănci, inclusiv grupul francez BNP Paribas; întrucât majoritatea băncilor europene (inclusiv ING și BNP Paribas) au refuzat de atunci să transfere bani pe insulă, ceea ce face ca investițiile și acțiunile de solidaritate să fie extrem de complicate;
- F. întrucât, cu câteva zile înainte de sfârșitul mandatului său în ianuarie 2021, fostul

⁶ JO C 251, 30.6.2022, p. 120.

⁷ JO C 334, 19.9.2018, p. 235.

președinte al SUA, Donald Trump, a adăugat Cuba pe lista țărilor care sponsorizează terorismul internațional, sub pretextul că Cuba a salutat acordurile de pace columbiene și că a refuzat extrădarea liderilor Armatei de Eliberare Națională (ELN), astfel cum a solicitat guvernul Duque în acel moment, deși acest lucru era contrar dreptului internațional; întrucât cererea de extrădare a fost retrasă de noul guvern columbian; întrucât, de la sfârșitul anului 2022, sub conducerea lui Gustavo Petro, guvernul columbian negociază cu ELN; întrucât s-a ajuns la un acord de încetare a focului la Havana la 9 iunie 2023;

- G. întrucât includerea Cubei pe lista țărilor care sponsorizează terorismul internațional a condus la noi sancțiuni, nu numai restricționând asistența și comerțul exterior cu SUA și impunând limitări financiare importante, ci și afectând relațiile comerciale cu operatorii străini, în special cu cei europeni;
- H. întrucât aceasta a afectat, de asemenea, sectorul turismului internațional, întrucât resortisanții țărilor care beneficiază de Sistemul electronic de autorizare a călătoriilor pentru a intra pe teritoriul SUA nu pot beneficia de programul de scutire de viză al Statelor Unite, ci trebuie să solicite oficial o viză pentru a intra în SUA dacă au vizitat Cuba după 1 martie 2011;
- I. întrucât sectorul turistic important s-a prăbușit din cauza pandemiei de COVID-19 și nu s-a redresat încă, din cauza războiului din Ucraina și a crizei energetice; întrucât poporul cubanez s-a confruntat recent cu dificultăți economice și sociale grave în viața sa de zi cu zi; întrucât există un deficit grav de combustibil, care provoacă și întârzieri semnificative în distribuirea alimentelor; întrucât criza energetică a condus la perioade zilnice de întrerupere obligatorie a alimentării cu energie electrică;
- J. întrucât dificultățile materiale au condus la un val de migrație fără precedent; întrucât, potrivit estimărilor, peste 500 000 de persoane au emigrat în 2022 și 2023, dintre care aproximativ 400 000 au intrat în Statele Unite în mod neregular, fiind încurajate de politicile SUA de acordare a unor beneficii unice migranților cubanezi în situație neregulară, de nerespectarea acordurilor privind imigrația și de refuzul de a prelucra efectiv vizele la consulatul SUA din Havana;
- K. întrucât, în mai 2023, cel de-al treilea Consiliu mixt UE-Cuba a fost găzduit la Havana și a vizat al treilea ciclu de punere în aplicare a Acordului de dialog politic și de cooperare (ADPC) dintre Cuba, UE și cele 27 de state membre ale sale, care a fost semnat la 12 decembrie 2016 și este în vigoare, cu titlu provizoriu, de la 1 noiembrie 2017;
- L. întrucât dezvoltarea și consolidarea democrației și a statului de drept, precum și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sunt incluse în ADPC dintre UE și Cuba;
- M. întrucât Reprezentantul Special al UE pentru drepturile omului, Eamon Gilmore, s-a întâlnit, în cursul ultimei sale vizite la Havana, cu reprezentanți ai autorităților cubaneze, cum ar fi Președintele Republicii, ministrul afacerilor externe, ministrul justiției, procurorul general, ministrul adjunct de interne și deputați din Adunarea Națională; întrucât, după aceste schimburi, a recunoscut dialogul bilateral „onest” și „respectuos” dintre UE și Cuba privind drepturile omului și libertățile fundamentale;

- N. întrucât, în timpul vizitei sale pe insulă, în mai 2023, Vicepreședintele Comisiei/Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), Josep Borrell, a declarat că „în pofida tuturor limitărilor și măsurilor restrictive ale blocadei americane, care nu ușurează lucrurile, suntem principalul partener comercial al Cubei”; întrucât acesta a anunțat un fond în valoare de 14 milioane EUR pentru a contribui la promovarea întreprinderilor mici din Cuba, un semn al „dorinței UE de a însoți Cuba în procesul său de reformă economică și socială într-o relație de respect reciproc”;
- O. întrucât, potrivit ministrului adjunct al afacerilor externe, Anayansi Rodríguez Camejo, „Cel de al treilea Consiliu mixt a confirmat progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor definite în ADPC și, de asemenea, valabilitatea acestuia, ca orientare și forță motrice pentru dezvoltarea și aprofundarea relațiilor reciproc avantajoase”;
- P. întrucât vizitele Reprezentantului Special al UE pentru drepturile omului în Cuba în noiembrie 2023 și vizita VP/ÎR Josep Borrell confirmă valoarea acestei cooperări și implicarea deplină a autorităților cubaneze; întrucât valabilitatea și utilitatea tuturor dialogurilor politice și sectoriale au fost stabilite în ADPC, fără a stabili o ierarhie între acestea;
- Q. întrucât SUA și aliații săi de extremă dreaptă din Europa încearcă să folosească pretextul situației actuale dificile din Cuba pentru a destabiliza și mai mult țara și pentru a restabili așa-numita „poziție comună”, care a fost un regim de sancțiuni unic în lume;
- R. întrucât Rezoluția Adunării Generale a ONU din 2 noiembrie 2023 intitulată „Necesitatea de a pune capăt embargoului economic, comercial și financiar impus de Statele Unite ale Americii împotriva Cubei” a fost aprobată pentru a 31-a oară consecutivă (așa cum s-a întâmplat în fiecare an din 1992, cu excepția anului 2020 din cauza pandemiei), 187 de țări votând favorabil, inclusiv toate statele membre ale UE;
- S. întrucât, fără ca UE să fie ținta unor sancțiuni, blocaje sau dificultăți în ceea ce privește accesul la sistemul financiar internațional, 21,6 % din populația sa, peste 95 de milioane de persoane, erau expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială în Uniune în 2021 și 2022; întrucât, în ciuda faptului că reprezintă a treia economie capitalistă ca mărime din lume și reprezintă o șesime din comerțul mondial, aproape un milion de persoane suferă de lipsa de adăpost în UE; întrucât aproape 40 % din fermele agricole și de creștere a animalelor din UE au dispărut în ultimii 20 de ani,
1. își exprimă solidaritatea deplină cu poporul cubanez, care suferă din cauza unei situații economice și sociale foarte dificile, în principal ca urmare a sancțiunilor impuse de puteri străine, care au încercat să pună capăt modelului său propriu de dezvoltare începând cu 1 ianuarie 1959; îndeamnă la ridicarea imediată a blocadei economice, comerciale și financiare impuse de SUA, precum și a tuturor celorlalte măsuri coercitive unilaterale, care reprezintă principala cauză a acestei situații dificile și a valului actual de migrație;
 2. solicită eliminarea imediată a Cubei de pe lista sponsorilor statali ai terorismului, pentru a pune capăt dificultăților țării de a obține acces la sistemul financiar internațional, pe care le implică prezența pe această listă;

3. recunoaște eforturile permanente ale autorităților cubaneze de a căuta măsuri care să îmbunătățească și să actualizeze modelul de dezvoltare cubanez, acționând cu precădere în beneficiul unei majorități a societății și străduindu-se să reducă la minimum consecințele economice și sociale grave ale blocadei ilegale a SUA;
4. respinge orice încercare de a exploata situația economică dificilă a poporului cubanez pentru a interveni în afacerile interne; subliniază că, în conformitate cu articolul 1 din Pactul internațional din 1966 cu privire la drepturile economice, sociale și culturale „Toate popoarele au dreptul la autodeterminare. În virtutea acestui drept, ele își hotărăsc liber statutul politic și își asigură liber dezvoltarea economică, socială și culturală”, fără ingerințe străine; îndeamnă, prin urmare, UE și statele sale membre să respecte dreptul internațional;
5. solicită o creștere a ajutorului UE și a cooperării cu Cuba și explorarea unor modalități eficiente de finanțare a investițiilor străine; solicită anularea plăților datoriiilor Cubei către statele membre și, în special, către membrii așa-numitului Club de la Paris, pentru a permite autorităților cubaneze să facă față mai bine situației economice dificile și pentru a compensa „datoria climatică” a statelor membre;
6. solicită consolidarea relațiilor UE-Cuba pe baza dialogului și a cooperării în vederea soluționării dificultăților comune, cum ar fi schimbările climatice sau realizarea deplină a ODD ale ONU, în special a obiectivului 16; denunță consecințele aplicării extrateritoriale a blocadei economice, comerciale și financiare a SUA pentru Uniune și statele sale membre, cetățeni și întreprinderi; invită Comisia să elaboreze măsuri pentru a contracara efectele acestei politici, în colaborare cu alte țări;
7. subliniază importanța ADPC ca instrument-cheie pentru promovarea înțelegerii și a relațiilor reciproc avantajoase dintre UE și Cuba; salută începerea celui de-al patrulea ciclu de punere în aplicare a ADPC în noiembrie 2023, prin desfășurarea de dialoguri politice despre drepturile omului și dezarmare, neproliferare și controlul armelor; salută vizitele în Cuba ale VP/ÎR, Josep Borrell, și ale Reprezentantului Special al UE pentru drepturile omului, Eamon Gilmore, în 2023;
8. subliniază importanța Cubei în cadrul forurilor multilaterale, în special începând din ianuarie 2023, precum și a Președinției cubaneze a G77; subliniază eforturile depuse de guvernul cubanez și de poporul cubanez pentru a realiza ODD ale ONU și rolul important al țării în promovarea acestora;
9. felicită Cuba pentru rolul important pe care l-a jucat în lupta globală împotriva pandemiei de COVID-19, în special pentru dezvoltarea a cinci vaccinuri candidate, dintre care trei au fost certificate; felicită brigăzile de medici și asistenți medicali pentru salvarea de vieți omenești în întreaga lume, inclusiv în UE;
10. își reafirmă angajamentul față de suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială ale Cubei; solicită desființarea imediată a bazei navale și a închisorii militare din Guantánamo Bay, retragerea tuturor forțelor SUA de pe teritoriul cubanez și restabilirea integrității teritoriale a Cubei; invită autoritățile SUA să garanteze respectarea drepturilor fundamentale ale deținuților rămași la Guantánamo Bay, inclusiv a dreptului lor la un proces echitabil;

11. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, parlamentelor și guvernelor statelor membre, guvernului și Adunării naționale a Republicii Cuba, Adunării Parlamentare Euro-Latinoamericane și entităților subregionale din America Latină, inclusiv Alianței Bolivariene pentru Popoarele Americii Noastre și Comunității Statelor Latino-Americane și Caraibiene.